

TURVAA TEATTERISTA

Harrastajateatterin eduskuntavaalivaikuttamisen opas 2027

Jokainen tarvitsee yhteisön, johon kuulua!

Harrastaja TEATTERI liitto

Sisällysluettelo

Mitä paikkakunnaltanne katoaisi, jos teatterianne ei enää olisi? 3

Tietävätkö päättäjät, mitä kaikkea teatterinne tekee ja mitä sen toiminnan jatkuminen edellyttää? 4

1 MIKSI JUURI MEIDÄN TEATTERIMME ON TÄRKEÄ? 5

TEHTÄVÄ 1: Meidän teatterimme vaikutus 5

2. HARRASTAJIEN ÄÄNI KUULUVIIN 8

TEHTÄVÄ 2: Mitä teatteri merkitsee sinulle? 9

3. MITÄ MEIDÄN TEATTERIMME TARVITSEE? 11

TEHTÄVÄ 3: Kolme tärkeintä asiaa 11

4. VALITKAA TEATTERILLENNE SOPIVA VAIKUTTAMISTAPA 13

TEHTÄVÄ 4: 15 MINUUTIN VAIKUTTAMISTEKO 13

TEHTÄVÄ 5: KUTSU TEATTERIIN 14

TEHTÄVÄ 6: VAALIPANEELI. 15

TEHTÄVÄ 7: PÄÄTTÄJÄT NÄYTTÄMÖLLE! 17

TEHTÄVÄ 8: OMA EHDOKASKYSELY 18

TEHTÄVÄ 9: MUKAAN YHTEISEEN SOMEKAMPANJAAN 19

6. YHTEISTYÖ MUIDEN KULTTUURITOIMIJOIDEN KANSSA 21

7. MEDIA – HARRASTAJATEATTERIN ÄÄNI JULKISEEN KESKUSTELUUN 22

9. HARRASTAJATEATTERIKUMMIT – YHTEYS PÄÄTTÄJIIN VAALIEN VÄLILLÄ 27

10. VAALIKEVÄÄN MUISTILISTA 29

11. MUUTAMA ASIA, JOTKA KANNATTAA MUISTAA 30

Mitä paikkakunnaltanne katoaisi, jos teatterianne ei enää olisi?

Harrastajateatteri on yhteisö, jossa eri-ikäiset ja erilaisista taustoista tulevat ihmiset kohtaavat, oppivat uutta, tekevät yhdessä ja löytävät oman paikkansa. Harrastajateatterit ylläpitävät kulttuuria ja elävää perinnettä, tarjoavat harrastusmahdollisuuksia, tuovat yleisöön sekä paikallisia että ulkopaikkakuntalaisia katsojia ja vahvistavat paikallista elinvoimaa. Harrastajateatterit ovat usein tärkeä osa alueen kulttuuritarjontaa.

Eduskuntavaaleissa valitaan päättäjät, jotka vaikuttavat seuraavien vuosien aikana kulttuurin rahoitukseen, harrastusmahdollisuuksiin ja yhdistysten toimintaedellytyksiin. Vaalien alla ehdokkaat keskustelevat aktiivisesti ihmisten ja yhteisöjen kanssa heille tärkeistä asioista. Siksi juuri nyt on hyvä hetki kertoa, mitä harrastajateatteri merkitsee omalla paikkakunnallanne ja mitä sen toiminnan jatkuminen edellyttää.

Vaikuttaminen ei tarkoita puoluepolitiikkaan osallistumista, vaan harrastajateattereille tärkeiden asioiden tuomista ehdokkaiden ja tulevien päättäjien tietoon. Kun päättäjät tuntevat harrastajateattereiden arjen, merkityksen ja tarpeet, heillä on paremmat edellytykset huomioida ne päätöksenteossa. Yksittäisenkin teatterin kokemukset ovat arvokkaita, ja yhdessä voimme vahvistaa koko harrastajateatterikentän ääntä. Tavoitteena on, että harrastajateatteri tunnistetaan tärkeänä osana suomalaista kulttuuria ja sen toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa.

Suomen Harrastajateatteriliitto kutsuu kaikki jäsenteatterinsa mukaan yhteiseen Turvaa teatterista -vaalivaikuttamiseen. Liitto tuo esiin koko kentän yhteisiä tavoitteita, ja jäsenteatterit täydentävät tätä työtä omilla kokemuksillaan ja paikallisilla kohtaamisilla. Jokainen osallistuva teatteri vahvistaa yhteistä viestiämme.

Tietävätkö päättäjät, mitä kaikkea teatterinne tekee ja mitä sen toiminnan jatkuminen edellyttää?

Tähän oppaaseen olemme koonneet käytännön vinkkejä ja valmiita materiaaleja, joiden avulla voitte tehdä oman teatterinne merkitystä näkyväksi ja nostaa harrastajateattereille tärkeitä asioita vaalikeskusteluun. Mukana on erilaisia tapoja vaikuttaa, joista voitte poimia juuri omalle teatterillenne sopivat.

1 . MIKSI JUURI MEIDÄN TEATTERIMME ON TÄRKEÄ?

Jokaisella harrastajateatterilla on oma tarinansa. Toiselle teatteri on vuosikymmeniä jatkunut paikallinen perinne, toiselle nuorten kohtaamispaikka. Kolmannelle se tarjoaa vammaisille ihmisille mahdollisuuden tehdä taidetta. Kesäteatteri voi puolestaan olla koko paikkakunnan kesän odotetuin tapahtuma.

Oman toiminnan arvon ja merkityksen tunnistaminen on kaiken kehittämisen ja vaikuttamisen lähtökohta. Arjen keskellä ei aina tule pysähdyttyä miettimään, mitä kaikkea oma teatteri antaa harrastajilleen, yleisölleen ja ympäröivälle yhteisölle. Sen näkyväksi tekeminen vahvistaa myös teatterin omaa ymmärrystä toiminnastaan ja auttaa suuntaamaan sitä tulevaisuudessa.

Kun itse tunnistatte, miksi teatterinne on tärkeä, osaatte myös kertoa siitä muille – niin päättäjille, yhteistyökumppaneille kuin uusille harrastajillekin.

TEHTÄVÄ 1: Meidän teatterimme vaikutus

Kootkaa hallitus, harrastajia ja/tai vapaaehtoisia yhteiseen keskusteluun.

A. Meidän teatterimme numeroina

Täydentäkää saatavilla olevat tiedot ja miettikää myös muita teille tärkeitä tunnuslukuja.

- Mitä selvitämme?
- Meidän teatterimme
- Kuinka kauan teatterimme on toiminut?
- Kuinka monta harrastajaa toiminnassa on?
- Kuinka monta vapaaehtoista osallistuu toimintaan?
- Kuinka monta esitystä järjestämme vuodessa?
- Kuinka paljon katsojia tavoitamme?
- Kuinka monta lasta ja nuorta on mukana?
- Kuinka paljon vapaaehtoistyötä tehdään?

- Kuinka monta henkilöä työllistämme tai palkkaamme?
- Keiden paikallisten toimijoiden kanssa teemme yhteistyötä?

Kaikkia tietoja ei tarvitse tietää tarkasti.
Voitte käyttää perusteltuja arvioita,
kunhan kerrotte niiden olevan arvioita.

B. Meidän teatterimme merkitys ihmisille

Keskustelkaa seuraavista kysymyksistä:

- Keitä teatterimme tuo yhteen? Kohtaavatko toiminnassa eri sukupolvet ja erilaisista taustoista tulevat ihmiset?
- Mitä teatteri antaa harrastajilleen? Ystäviä, oppimista, onnistumisia, mielekästä tekemistä, mahdollisuuden ilmaista itseään, mitä muuta?
- Millaisia osallistumismahdollisuuksia teatterimme tarjoaa ihmisille, jotka eivät muuten välttämättä löytäisi itselleen sopivaa yhteisöä?
- Mitä teatterimme merkitsee yleisölle ja paikkakunnan kulttuurielämälle?
- Mitä tapahtuisi, jos toimintamme loppuisi?

C. Meidän teatterimme merkitys paikkakunnalle

Pohtikaa myös toiminnan laajempia vaikutuksia.

- Käyttävätkö katsojamme muita paikallisia palveluita?
- Tuommeko paikkakunnalle kävijöitä muualta?
- Teemmekö yhteistyötä yritysten, koulujen tai muiden yhdistysten kanssa?
- Työllistämmekö ammattilaisia, kuten ohjaajia, muusikoita, tekniikan osaajia tai muita taiteen ammattilaisia?
- Millaista paikallista/valtakunnallista kulttuuriperintöä me ylläpidämme, vaalimme ja siirrämme eteenpäin?
- Miten teatterimme rikastuttaa paikkakunnan kulttuuritarjontaa ja tuo kulttuurielämyksiä ihmisten ulottuville?

Lopuksi: Kirjoittakaa kolme lausetta, jotka jokaisen päättäjän pitäisi tietää teatteristanne.

Meidän teatterimme on tärkeä, koska...
Ilman teatteriamme paikkakunnaltamme puuttuisi...
Jotta voimme jatkaa toimintaamme, tarvitsemme...

Näitä lauseita voitte käyttää kaikessa vaikuttamisessanne.

Kuva: Eija Liukkonen

2. HARRASTAJIEN ÄÄNI KUULUVIIN

Teatterin merkitystä ei voi mitata pelkästään katsojamäärillä tai lipputuloilla. Usein tärkeimmät vaikutukset näkyvät ihmisten elämässä: uusina ystävyyssuhteina, vahvistuneena itseluottamuksena, oppimisena tai kokemuksena siitä, että kuuluu johonkin.

Kerätkää harrastajienne kokemuksia ja antakaa heidän kertoa itse, mitä teatteri heille merkitsee. Hyödyntäkää myös valmista tietoa! Suomen Harrastajateatteriliitto on ollut mukana toteuttamassa Kulttuuriharrastamisen koetut vaikutukset (KULHA) -selvitystä, joka tarjoaa tutkittua tietoa harrastamisen merkityksestä yksilöille ja yhteisöille. Selvityksen tulokset ja materiaalit löytyvät Kansalaisfoorumin sivuilta.

Tutustu selvitykseen:
Kulttuuriharrastamisen koetut vaikutukset 2024

Kuva: Eija Liukkonen

TEHTÄVÄ 2: Mitä teatteri merkitsee sinulle?

Toteuttakaa lyhyt kysely esimerkiksi sähköisellä lomakkeella, videoiden muodossa tai yhteisen keskustelun yhteydessä.

VALMIS HARRASTAJAKYSELYPOHJA
Voitte muokata kyselyä vapaasti oman teatterinne tarpeisiin.

Turvaa teatterista – mitä teatteriyhteisö merkitsee sinulle?

1. Kuinka kauan olet ollut mukana teatteritoiminnassa?
Alle vuoden
1–3 vuotta
4–10 vuotta
Yli 10 vuotta

2. Mikä sai sinut alun perin tulemaan mukaan?

Avoin vastaus.

3. Mitkä asiat ovat sinulle tärkeimpiä teatteriharrastuksessa?

Voit valita useita vahtoehtoja.

Ystävät ja yhteisöllisyys
Mahdollisuus ilmaista itseäni
Uusien taitojen oppiminen
Onnistumisen kokemukset
Mielekäs vapaa-aika
Mahdollisuus esiintyä
Mahdollisuus osallistua kulissien takana
Muu, mikä?

4. Oletko saanut teatterin kautta uusia ystäviä tai kokenut kuuluvasi yhteisöön?

Kyllä
Jonkin verran
En
En osaa sanoa

5. Miten teatteriharrastus on vaikuttanut elämääsi?

Avoin vastaus.

6. Onko teatterimme toimintaan helppo tulla mukaan? Mikä voisi helpottaa osallistumista?

Avoin vastaus.

7. Mitä haluaisit sanoa päättäjille harrastajateatterin merkityksestä?

Avoin vastaus.

Näin hyödynnätte vastauksia

Kyselyn tuloksista kannattaa koota kolme tärkeintä havaintoa. Voitte esimerkiksi kertoa, kuinka moni vastaajista kokee saaneensa teatterista uusia ystäviä. Ilmoittakaa myös vastaajien määrä. Voitte julkaista myös muutamia harrastajien kokemuksia heidän luvallaan.

Vinkki: Älkää etsikö vain myönteisiä vastauksia. Jos harrastajat kertovat toiminnan esteistä tai kehittämistarpeista, ne ovat arvokasta tietoa myös teatterinne oman toiminnan kehittämiseen.

HUOM! Kyselyn tulee olla vapaaehtoinen. Kertokaa, mihin vastauksia käytetään ja miten niitä säilytetään. Älkää kerätkö tarpeettomia henkilötietoja. Tunnistettavien kertomusten ja kuvien julkaisemiseen tarvitaan asianmukaiset luvat.

3. MITÄ MEIDÄN TEATTERIMME TARVITSEE?

Vaikuttaminen ei ole vain oman toiminnan esittelemistä. Tärkeää on myös kertoa, millaiset päätökset mahdollistavat toiminnan jatkumisen. Harrastajateattereiden tilanteet ovat erilaisia. Yhdellä suurin haaste voi olla toimitilojen puute, toisella kasvavat tuotantokustannukset. Kolmas kaipaa lisää nuoria harrastajia, neljäs tarvitsee tukea saavutettavuuden parantamiseen.

TEHTÄVÄ 3: Kolme tärkeintä asiaa

Keskustelkaa yhdessä:

- Mikä uhkaa toimintamme jatkuvuutta?
- Mitä haluaisimme kehittää seuraavien neljän vuoden aikana?
- Millaisia päätöksiä tai tukitoimia tarvitsemme?

Valitkaa tämän jälkeen 1–3 tärkeintä asiaa, joihin haluatte vaikuttaa. Peilatkaa omia tavoitteitanne liiton yhteisiin vaalitavoitteisiin. Näin paikalliset kokemuksenne tukevat koko harrastajateatterikentän vaikuttamista.

Kuva: Eija Liukkonen

Suomen Harrastajateatteriliiton viisi eduskuntavaalitavoitetta:

1. Turvataan harrastajateattereiden toimintaedellytykset.
Rahoitus, toimitilat, vapaaehtoistoiminnan edellytykset ja valtakunnalliset tukirakenteet.

2. Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja kulttuurihyvinvointia.
Taideharrastusten merkitys osallisuudelle, hyvinvoinnille ja yksinäisyyden ehkäisemiselle.

3. Teatteri kuuluu kaikille.
Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus.

4. Jokaisella on oikeus kuulua turvalliseen harrastusyhteisöön.
Avoimet yhteisöt, turvallinen toimintakulttuuri ja häirinnän ehkäiseminen.

5. Turvataan suomalaisen kesäteatteriperinteen tulevaisuus.
Elävän kulttuuriperinnön jatkuvuus, uudet tekijäsukupolvet ja paikallinen elinvoima.

Täältä pääset tutustumaan tarkemmin Harrastajateatteriliiton eduskuntavaalitavoitteisiin

Eduskuntavaaleissa vaikutetaan valtakunnallisiin päätöksiin, mutta niiden vaikutukset näkyvät myös paikallisesti. Esimerkiksi kunnan avustuksista ja tiloista päätetään kunnassa, kun taas kansanedustajat tekevät koko Suomea koskevia päätöksiä ja pitävät yhteyttä oman vaalipiirinsä ihmisiin. Siksi teatterinne arjesta kertominen on arvokasta: paikalliset kokemukset auttavat ehdokkaita ymmärtämään, mitä harrastajateatterit eri puolilla Suomea tarvitsevat. Samalla voitte tehdä teatterianne tunnetuksi ja rakentaa yhteyksiä tuleviin päättäjiin. Kun moni teatteri osallistuu, paikalliset viestit vahvistavat liiton valtakunnallista vaikuttamistyötä.

4. VALITKAA TEATTERILLENNE SOPIVA VAIKUTTAMISTAPA

Vaikuttamiseen on monia tapoja, eikä sen tarvitse olla suuritöistä. Pienikin teko voi herättää keskustelua ja tehdä teatterinne merkitystä näkyväksi. Alla on erilaisia keinoja, joista voitte valita omalle teatterillenne sopivimmat. Kaikkea ei tarvitse tehdä: yksikin yhteydenotto tai julkaisu on hyvä alku.

TEHTÄVÄ 4: 15 MINUUTIN VAIKUTTAMISTEKO

Lähettäkää ehdokkaalle viesti.
Kertokaa lyhyesti:

- Keitä olette?
- Mitä teatterinne merkitsee paikkakunnalle?
- Mikä on tärkein tavoitteenne?
- Mitä toivotte ehdokkaan tekevän?

VALMIS VIESTIPOHJA

Aihe: Turvaa teatterista – harrastajateatterin tulevaisuus

Hei!

Olemme [teatterin nimi] ja toimimme paikkakunnalla [paikkakunta]. Teatterimme tuo yhteen [kuvaus harrastajista] ja tarjoaa vuosittain [kuvaus toiminnasta].

Harrastajateatteri on meille paljon enemmän kuin esityksiä. Se on yhteisö, jossa ihmiset kohtaavat ja tekevät yhdessä. Haluamme nostaa eduskuntavaalien alla esiin harrastajateattereiden merkityksen ja toimintaedellytykset.

Meille erityisen tärkeää on [oma tavoite].
Miten sinä edistäisit harrastajateattereiden tulevaisuutta seuraavalla vaalikaudella?

Ystävällisin terveisin
[Teatterin nimi]

TEHTÄVÄ 5: KUTSU TEATTERIIN

Näyttäkää, mitä teatterissanne tapahtuu.
Ehdokasvierailu voi olla harjoitusilta, esitys, esityksen yhteydessä järjestetty keskustelu tai vapaamuotoisempi tutustuminen teatterin tiloihin. Vierailuun riittää hyvin 30–45 minuuttia.

Vierailun mahdollinen ohjelma:
15 minuuttia: Esitelkää teatterinne ja antakaa ehdokkaan tutustua toimintaan.
10 minuuttia: Harrastajat kertovat omista kokemuksistaan.
10 minuuttia: Keskustelkaa teatterinne tulevaisuudesta ja liiton vaalitavoitteista.
5 minuuttia: Kysykää, miten ehdokas voisi edistää tavoitteitanne.

VALMIS KUTSU

Aihe: Tervetuloa tutustumaan harrastajateatteriimme!

Hei!

Haluaisimme kutsua sinut tutustumaan [teatterin nimi] toimintaan ja tapaamaan harrastajiamme.

Harrastajateatteri on meille paljon enemmän kuin esityksiä. Se on yhteisö, joka tuo ihmisiä yhteen ja rikastuttaa paikkakuntamme kulttuurielämää. Haluaisimme näyttää, mitä teatterissamme tehdään, ja keskustella siitä, miten harrastajateattereiden tulevaisuus voidaan turvata. Olisitko kiinnostunut tulemaan teatteriimme vierailulle?

Ystävällisin terveisin
[Teatterin nimi]

Vinkki: Antakaa vierailulla puheenvuoro myös harrastajille, vapaaehtoisille ja nuorille. Heidän kokemuksensa tekevät toiminnan merkityksen näkyväksi.

TEHTÄVÄ 6: VAALIPANEELI

Teatteri on luonteva paikka yhteiskunnalliselle keskustelulle.
Kutsukaa eri puolueiden ehdokkaita keskustelemaan kulttuurista, yhteisöllisyydestä ja harrastamisen tulevaisuudesta. Paneelin voi järjestää yksin tai yhdessä muiden paikallisten teattereiden ja kulttuuriyhdistysten kanssa.

TURVAA TEATTERISTA -VAALIPANEELI
Ohjelma, 60 minuuttia
5 min: Tervetuloa ja teatterin esittely
10 min: Harrastajien kokemuksia
30 min: Ehdokkaiden keskustelu
10 min: Yleisön kysymykset
5 min: Ehdokkaiden loppupuheenvuorot

Mahdollisia kysymyksiä ehdokkaille:

Toimintaedellytykset
Miten turvaisit harrastajateattereiden ja vapaaehtoispohjaisen kulttuuritoiminnan rahoituksen?

Yhteisöllisyys:
Miten kulttuuriharrastuksia voitaisiin hyödyntää nykyistä paremmin yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden ehkäisemisessä?

Yhdenvertaisuus:
Miten varmistaisit, että myös pienillä paikkakunnilla sekä eri elämäntilanteissa olevilla ihmisillä on mahdollisuus kulttuuriharrastamiseen?

Turvallinen harrastaminen:
Miten valtio voisi tukea turvallisten ja avoimien harrastusyhteisöjen kehittämistä?

Kesäteatteriperinne:
Miten suomalaisen kesäteatteriperinteen jatkuvuutta voidaan turvata tuleville sukupolville?

Loppukysymys:
Minkä yhden konkreettisen teon olisit valmis tekemään harrastajateattereiden puolesta seuraavalla vaalikaudella?

Näin teette paneelista kiinnostavan

Paneelin ei tarvitse olla pelkkää puhetta. Voitte aloittaa esimerkiksi lyhyellä esityksellä ja/tai pyytää harrastajia kirjoittamaan kysymyksiä etukäteen ja nostaa niitä keskusteluun.

Huolehtikaa tasapuolisuudesta. Määritelkää kutsumisperiaatteet etukäteen, kutsukaa ehdokkaita eri puolueista ja antakaa osallistujille yhtäläiset mahdollisuudet vastata. Vaalitilaisuuden tulee olla avoin ja kunnioittava keskustelupaikka.

Kuva: Eija Liukkonen

TEHTÄVÄ 7: PÄÄTTÄJÄT NÄYTTÄMÖLLE!

Kutsukaa ehdokkaita kokemaan itse, mitä yhdessä tekeminen tarkoittaa. Ideoita toteutukseen:

Improvisaatio yhdistää
Järjestäkää lyhyt, kaikille sopiva improvisaatioharjoitus, johon ehdokkaat voivat osallistua. Keskustelkaa harjoituksen jälkeen siitä, miltä tuntui toimia yhdessä, luottaa toisiin ja heittäytyä uuteen tilanteeseen.

Tyhjä näyttämö
Näyttäkää ensin tyhjä näyttämö. Kysykää ehdokkailta:
Mitä paikkakunnalta katoaisi, jos tällä näyttämöllä ei enää tehtäisi teatteria?
Antakaa sen jälkeen harrastajien kertoa, mitä toiminta heille merkitsee.

Teatterin monet tekijät
Esitelkää ehdokkaille, kuinka monta erilaista tehtävää yhden esityksen toteuttaminen vaatii. Näyttelijöiden lisäksi mukana voi olla lavastajia, puvustajia, tekniikan osaajia, lipunmyyjiä, kahvion pitäjiä, markkinoijia ja lukuisia muita vapaaehtoisia. Näin teette näkyväksi harrastajateatterin monipuolisen osaamisen ja vapaaehtoistyön.

Huom! Osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja turvallista. Tarkoituksena ei ole asettaa ehdokkaita noloon tilanteeseen, vaan synnyttää kohtaamisia ja ymmärrystä.

Kuva: Eija Liukkonen

TEHTÄVÄ 8: OMA EHDOKASKYSELY

Ehdokaskysely on hyvä vaihtoehto silloin, kun yhteisen tilaisuuden järjestäminen ei ole mahdollista. Lähettäkää alueenne ehdokkaille samat kysymykset ja liiton eduskuntavaalitavoitteet. Julkaiskaa saamianne vastauksia tasapuolisesti.

VALMIS EHDOKASKYSELY

Turvaa teatterista – eduskuntavaalit 2027

Nimi:
Puolue:
Vaalipiiri:

1. Kannatatko kulttuurin rahoituksen nostamista yhteen prosenttiin valtion budjetista ja harrastajapohjaisen kulttuuritoiminnan rahoituksen turvaamista?
2. Miten vahvistaisit harrastajateattereiden asemaa osana hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistämistä?
3. Miten varmistaisit, että teatteriharrastus on mahdollista myös pienillä paikkakunnilla sekä lapsille, nuorille ja vammaisille henkilöille?
4. Miten tukisit turvallisten ja avoimien harrastusyhteisöjen kehittämistä?
5. Miten turvaisit ainutlaatuisen suomalaisen harrastaja- ja kesäteatteriperinteen jatkuvuuden?
6. Minkä konkreettisen asian olisit valmis tekemään harrastajateattereiden puolesta?

Näin voitte toteuttaa kyselyn:

- Lähettäkää samat kysymykset kaikille mukaan kutsutuille ehdokkaille.
- Antakaa kaikille sama vastausaika.
- Kertokaa etukäteen, missä vastaukset julkaistaan.
- Julkaiskaa vastaukset tasapuolisesti ja muuttamatta niiden merkitystä.
- Merkitkää vastaamatta jättäneet neutraalisti.
- Voitte jakaa vastaukset verkkosivuillanne, sosiaalisessa mediassa tai vaikka paikallislehdelle.

TEHTÄVÄ 9: MUKAAN YHTEISEEN SOMEKAMPANJAAN

TURVAA TEATTERISTA – AINAKIN SADAN TEATTERIN ÄÄNI

Mitä paikkakunnaltanne katoaisi, jos teatterianne ei enää olisi?

Suomen Harrastajateatteriliitto kutsuu jäsenteatterinsa kertomaan, mitä teidän toimintanne merkitsee ihmisille, omalle paikkakunnalle ja sitä kautta koko Suomelle. Tavoitteena on saada vähintään 100 harrastajateatterin ääni kuuluviin vuoden 2027 eduskuntavaalien alla. Osallistumisohjeet:

1. Valitkaa oma tarinanne

Keskustelkaa yhdessä:

- Mitä teatterimme antaa harrastajille?
- Miksi teatterimme on tärkeä paikkakunnalle?
- Mitä menetettäisiin, jos toimintamme loppuisi?

2. Tehkää julkaisu.

Julkaisu voi olla esimerkiksi:

- Kuva harrastajista tai teatterin toiminnasta.
- Lyhyt video, jossa harrastajat kertovat kokemuksistaan.
- Yhden harrastajan ajatuksia yhteisön merkityksestä.
- Kuva tyhjästä näyttämöstä ja teksti siitä, mitä ilman teatteria puuttuisi.

3. Käyttäkää yhteistä tunnusta.

#TurvaaTeatterista ja merkitkää julkaisuun Suomen Harrastajateatteriliitto.

4. Haastakaa toinen teatteri mukaan!

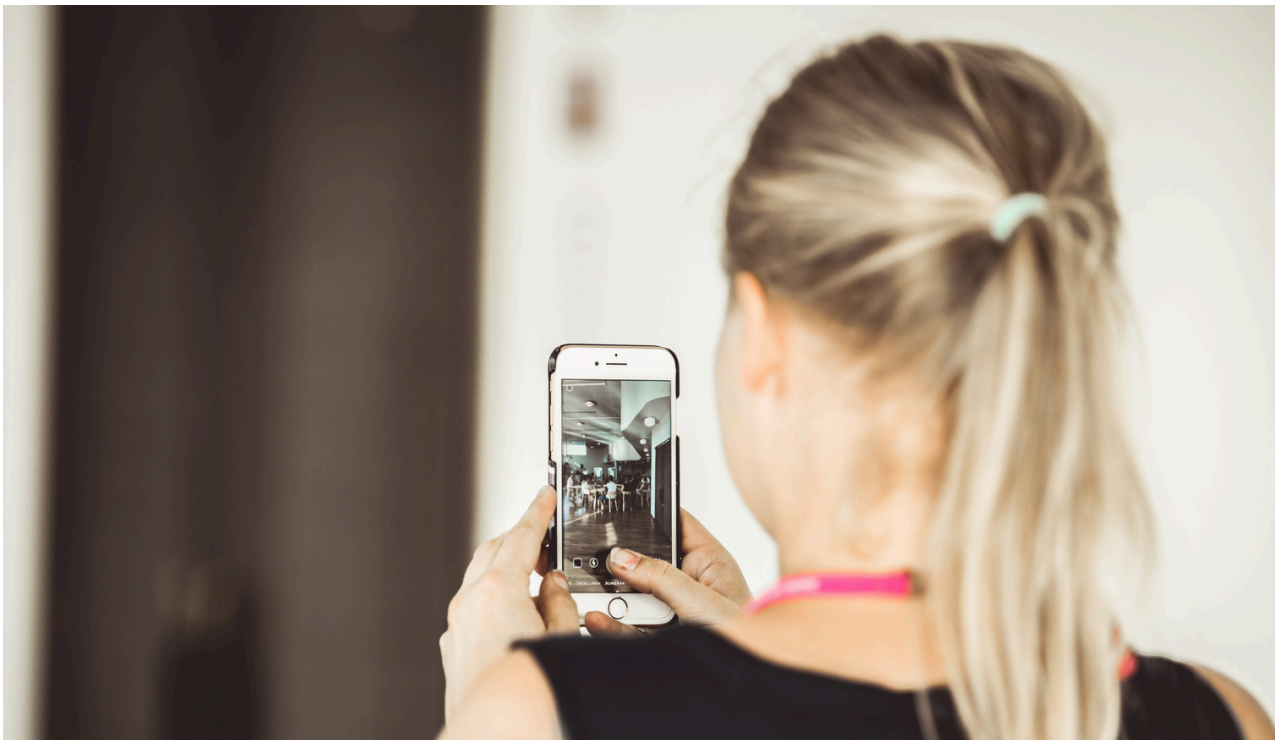
Haastakaa esimerkiksi naapuripaikkakunnan harrastajateatteri kertomaan oma tarinansa. Näin kampanja leviää teatterilta toiselle.

Muita somekampanjan ideoita:

- Minulle teatteri on... Pyytäkää harrastajia täydentämään lause.
- Ensimmäinen kertani teatterissa... Kertokaa, miten harrastajat löysivät teatterin pariin.
- Yksi esitys – monta tekijää Esitelkää kaikki ne ihmiset, joiden työ mahdollistaa esityksen.
- Teatteri yhdistää sukupolvia... Kuvatkaa, miten eri-ikäiset ihmiset toimivat yhdessä.
- Jos teatteria ei olisi... Pyytäkää harrastajia kertomaan, mitä heidän elämästään puuttuisi.

Liiton rooli kampanjassa:

Suomen Harrastajateatteriliitto kokoaa jäsenteattereiden julkaisuja omiin kanaviinsa ja nostaa esiin erilaisia teattereita eri puolilta Suomea. Kampanjan tarinoista voidaan koota myös yhteinen kooste valtakunnallisen edunvalvonnan tueksi.
100 teatteria. 100 tarinaa. Yksi yhteinen viesti: jokainen tarvitsee yhteisön, johon kuulua.

Kuva: Eija Liukkonen

6. YHTEISTYÖ MUIDEN KULTTUURITOIMIJOIDEN KANSSA

Yksittäisen teatterin ääni on tärkeä, mutta yhdessä viesti voi kuulua vielä kauemmas.

Voisitteko:

- Järjestää yhteisen vaalipaneelin?
- Kutsua ehdokkaat yhteiselle teatterikierrokselle/tapaamiseen?
- Toteuttaa alueellisen ehdokaskyselyn?
- Kirjoittaa yhteisen mielipidekirjoituksen?
- Koota alueen teattereiden katsoja- ja harrastajamäärät?
- Järjestää yhteisen Turvaa teatterista -kampanjapäivän?

Kuva: Eija Liukkonen

7. MEDIA – HARRASTAJATEATTERIN ÄÄNI JULKISEEN KESKUSTELUUN

Paikallismedia voi olla tärkeä kumppani harrastajateattereiden vaalivaikuttamisessa. Lehtijutun, radiohaastattelun tai mielipidekirjoituksen kautta teatterinne toiminta ja sille tärkeät asiat voivat tavoittaa myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät muuten seuraa harrastajateatterin toimintaa. Samalla harrastajateattereiden näkökulmia voidaan tuoda osaksi paikallista vaalikeskustelua.

Teattereista kirjoitetaan usein ensi-iltojen ja esitysten yhteydessä, mutta kiinnostavia aiheita löytyy myös esitysten ulkopuolelta. Harrastajien kokemukset, vapaaehtoistyön merkitys, paikalliset vaikutukset ja toiminnan tulevaisuuteen liittyvät kysymykset voivat tarjota medialle aivan toisenlaisia näkökulmia.

Millainen aihe voisi kiinnostaa mediaa?

Toimittajaa kiinnostaa yleensä aihe, jolla on merkitystä myös teatterin oman toiminnan ulkopuolella. Pelkkä toteamus harrastajateatterin tärkeydestä ei välttämättä herätä kiinnostusta, mutta konkreettinen esimerkki voi tehdä asiasta uutisen.

Esimerkiksi:

- **Mitä paikkakunnalta katoaisi ilman harrastajateatteria?**
  Teatterin merkitystä voi tarkastella harrastajien, yleisön, paikallisen kulttuuritarjonnan ja elinvoiman näkökulmasta.
- **Keitä harrastajateatteri tuo yhteen?**
  Yhden harrastajan kokemus voi kertoa yhteisöllisyyden ja kulttuuriharrastamisen merkityksestä enemmän kuin yleiset kuvaukset.
- **Mitä yhden esityksen toteuttaminen vaatii?**
  Vapaaehtoisten työ, paikallinen yhteistyö ja teattereiden työllistävät vaikutukset jäävät usein yleisöltä näkymättömiin.
- **Millainen tulevaisuus harrastajateatterilla on?**
  Toimitilat, rahoitus, kasvavat kustannukset ja uusien harrastajien löytäminen ovat kysymyksiä, joilla voi olla merkitystä koko paikkakunnalle.

Erityisesti vaalien alla ajankohtainen näkökulma voi löytyä siitä, millaisia päätöksiä harrastajateatteritoiminnan jatkuminen edellyttää ja mitä tulevien kansanedustajien olisi hyvä tietää oman alueensa teattereista.

Miten omaa juttua voi tarjota medialle?

Paikallislehdet ottavat vastaan myös teattereiden itse kirjoittamia juttuja. Usein kannattaakin valmistella aiheesta mahdollisimman valmis teksti, jonka toimitus voi halutessaan julkaista tai jota se voi hyödyntää oman juttunsa pohjana. Valmis aineisto helpottaa toimituksen työtä, vaikka se ei takaakaan julkaisua.

Hyvässä jutussa on kiinnostava otsikko, selkeä näkökulma ja konkreettista tietoa teatterin toiminnasta. Tekstin kannattaa olla melko lyhyt ja kirjoitettu niin, että se kiinnostaa myös ihmisiä, joille teatteri ei ole ennestään tuttu. Mukaan voi liittää laadukkaan kuvan, kuvatekstin ja kuvaajan tiedot sekä varmistaa, että kuvan julkaisemiseen on tarvittavat oikeudet.

Valmiin jutun lisäksi toimitukselle voi tarjota pelkkää juttuideaa. Tällöin on hyvä kertoa, miksi aihe on ajankohtainen, mikä siinä kiinnostaisi paikallisia lukijoita ja keitä toimittaja voisi haastatella.

Toimitukset päättävät itse julkaistavista sisällöistä, ja käytännöt vaihtelevat lehdittäin. Siksi oman alueen median julkaisukäytäntöihin kannattaa tutustua etukäteen. Myös henkilökohtainen yhteys paikallislehden toimittajaan voi helpottaa yhteistyötä.

Mielipidekirjoituksella mukaan vaalikeskusteluun

Mielipidekirjoitus on yksi tapa tuoda harrastajateattereiden näkökulmia suoraan julkiseen keskusteluun. Se sopii erityisesti tilanteisiin, joissa teatterilla on selkeä viesti tai toive tuleville päättäjille.

Kirjoituksen aiheena voi olla esimerkiksi kulttuuriharrastusten saavutettavuus, vapaaehtoistoiminnan edellytykset, harrastajateattereiden rahoitus tai kesäteatteriperinteen tulevaisuus.

Vaikuttava mielipidekirjoitus rakentuu yleensä yhden keskeisen asian ympärille. Siinä voi yhdistyä kolme näkökulmaa:

1. **Paikallinen kokemus:**
   Miten asia näkyy juuri teidän teatterinne toiminnassa?
2. **Laajempi merkitys:**
   Miksi asia koskettaa myös muita kuin teatterin harrastajia?
3. **Toive päättäjille:**
   Mitä asian edistämiseksi tarvittaisiin?

Esimerkiksi toimitilojen epävarmuudesta kertova kirjoitus voi samalla nostaa esiin sen, mitä harrastusmahdollisuuksien väheneminen tarkoittaisi alueen lapsille, nuorille ja muille harrastajille.

Kirjoituksen tukena voi hyödyntää tämän oppaan tehtävissä koottuja tietoja ja Suomen Harrastajateatteriliiton eduskuntavaalitavoitteita. Mielipidekirjoituksen voi laatia myös useamman alueen teatterin yhteistyönä.

Vaalitilaisuudet ja ehdokaskyselyt kiinnostavina juttuaiheina

Teatterin järjestämä vaalipaneeli, ehdokastapaaminen tai alueellinen ehdokaskysely voi kiinnostaa myös paikallismediaa. Toimittajalle voi tarjota mahdollisuutta seurata tilaisuutta tai kertoa sen keskeisistä havainnoista. Erityisesti ehdokkaiden vastaukset harrastajateattereiden tulevaisuutta koskeviin kysymyksiin voivat tuoda kulttuuriharrastamisen näkökulman osaksi muuta vaalikeskustelua. Jos ehdokkaiden vastauksia jaetaan medialle, on tärkeää huolehtia siitä, että niitä käsitellään tasapuolisesti ja niiden alkuperäinen merkitys säilyy.

Miten hyödyntää medianäkyvyyttä?

Julkisuutta kannattaa hyödyntää myös yksittäisen jutun jälkeen. Julkaistu artikkeli tai haastattelu voi toimia keskustelunavauksena päättäjien kanssa, ja sitä voi jakaa teatterin omissa kanavissa median käyttöehtojen ja tekijänoikeuksien mukaisesti.

Myös Suomen Harrastajateatteriliittoon kannattaa olla yhteydessä, jos teatterinne toiminnasta tai harrastajateattereiden tulevaisuudesta julkaistaan kiinnostavia juttuja. Niitä voidaan hyödyntää myös valtakunnallisessa vaikuttamistyössä. Paikallismedian kautta teatterinne kokemukset voivat saada laajempaa näkyvyyttä ja auttaa tekemään harrastajateattereiden merkitystä tunnetuksi myös tuleville päättäjille.

Kuva: Eija Liukkonen

8. VAIKUTTAMINEN VAALIEN JÄLKEEN

Eduskuntavaalit järjestetään 18.4.2027. Vaikuttamistyö ei kuitenkaan pääty vaalipäivään. Vaalien jälkeen kannattaa ottaa yhteyttä alueelta valittuihin kansanedustajiin ja jatkaa keskustelua harrastajateattereiden tulevaisuudesta.

Mitä voitte tehdä?

- Onnitelkaa valittuja kansanedustajia. Lähettäkää lyhyt viesti ja kertokaa, että haluaisitte jatkaa keskustelua harrastajateatterin merkityksestä.
- Kutsukaa kansanedustaja teatteriin. Esitysvierailu tai harjoituksiin tutustuminen voi olla hyvä tapa rakentaa pitkäjänteistä yhteistyötä.
- Palatkaa vaalien aikana annettuihin lupauksiin. Jos kansanedustaja on kertonut edistävänsä harrastajateattereiden toimintaedellytyksiä, voitte kysyä myöhemmin, miten asia on edennyt.
- Osallistukaa harrastajateatterikummitoimintaan. Suomen Harrastajateatteriliiton harrastajateatterikummitoiminta tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa kansanedustajien ja harrastajateattereiden välistä vuoropuhelua.

Tavoitteena on, että päättäjät tuntevat harrastajateatterikentän toimintaa myös vaalien välillä. Jos ette ole vielä mukana kummitoiminnassa, ottakaa yhteyttä liittoon. Voimme yhdessä pohtia, miten teatterillenne löytyisi kansanedustajakummi.

Kuva: Eija Liukkonen

9. HARRASTAJATEATTERIKUMMIT – YHTEYS PÄÄTTÄJIIN VAALIEN VÄLILLÄ

Suomen Harrastajateatteriliiton harrastajateatterikummitoiminta tuo kansanedustajat ja harrastajateatterit yhteen. Toiminnan tavoitteena on tehdä harrastajateattereiden arkea ja merkitystä tutuksi päättäjille sekä rakentaa yhteyksiä, jotka jatkuvat myös vaalien välillä.

Kummitoiminnassa kansanedustaja tutustuu oman alueensa harrastajateatteriin, sen tekijöihin ja toimintaan. Teatterille kummi on tärkeä yhteys valtakunnalliseen päätöksentekoon. Samalla kansanedustaja saa suoraan harrastajilta tietoa siitä, millaisia mahdollisuuksia, tarpeita ja haasteitaharrastajateatteritoimintaan liittyy.

Mitä kummitoiminta voi käytännössä olla?

- Kutsukaa kummi katsomaan esityksiä, seuraamaan harjoituksia tai tutustumaan teatterinne muuhun toimintaan.
- Esitelkää kummille teatterinne tekijöitä ja kertokaa, mitä toiminta merkitsee harrastajille ja paikkakunnalle.
- Pitäkää kummi ajan tasalla teatterinne kuulumisista ja tulevista tapahtumista.
- Ottakaa puheeksi myös toimintaanne liittyvät haasteet ja pohtikaa yhdessä, miten harrastajateattereiden asemaa voitaisiin vahvistaa.

Kummitoiminnan ei tarvitse olla muodollista tai vaatia suuria järjestelyjä. Yhteydenpito voi olla esimerkiksi kutsu ensi-iltaan, lyhyt tapaaminen tai kuulumisten vaihtamista. Tärkeintä on, että kansanedustaja pääsee tutustumaan harrastajateatteriin käytännössä ja yhteys säilyy myös yksittäisten vierailujen jälkeen.

Miten mukaan kummitoimintaan?

Vuoden 2027 eduskuntavaalien jälkeen Suomen Harrastajateatteriliitto jatkaa kummitoimintaa uuden eduskunnan kanssa. Tavoitteena on vahvistaa jo syntyneitä yhteyksiä ja tuoda mukaan uusia teattereita ja kansanedustajia.

Jos teatterinne haluaa mukaan kummitoimintaan, ottakaa yhteyttä Suomen Harrastajateatteriliittoon. Liitto auttaa teattereita ja kansanedustajia löytämään toisensa ja järjestää kerran vuodessa tapaamisen teattereiden ja kummien välillä.
Kummitoiminta on yksi tapa varmistaa, että harrastajateattereiden ääni kuuluu myös vaalien välillä. Kun päättäjät tuntevat teattereiden arkea ja tekijöitä, heidän on helpompi ymmärtää harrastajateatteritoiminnan merkitys ja huomioida sen tarpeet päätöksenteossa.

Kuvassa Suomen Harrastajateatteriliiton hallituksen puheenjohtaja, kansanedustaja, eduskunnan I varapuhemies Paula Risikko

Kuva: Eija Liukkonen

10. VAALIKEVÄÄN MUISTILISTA

Marras-Joulukuu 2026
Keskustelkaa oman teatterinne merkityksestä.
Toteuttakaa harrastajakysely.
Valitkaa tärkeimmät vaikuttamistavoitteenne.

Tammi–helmikuu 2027
Sopikaa vaikuttamistoimista.
Ottakaa yhteyttä ehdokkaisiin.
Suunnitelkaa mahdolliset tilaisuudet ja
yhteistyö muiden teattereiden kanssa.

Maalis–huhtikuu 2027
Järjestäkää ehdokastapaamiset ja vaalitilaisuudet.
Osallistukaa Turvaa teatterista -somekampanjaan.
Jakakaa harrastajien kokemuksia ja ehdokaskyselyn vastauksia.
Ennakkoäänestys 7.–13.4.2027
Eduskuntavaalit 18.4.2027

Vaalien jälkeen
Ottakaa yhteyttä valittuihin kansanedustajiin.
Jatkakaa yhteistyötä ja keskustelua.
Tulkaa mukaan harrastajateatterikummitoimintaan.

Kuva: Eija Liukkonen

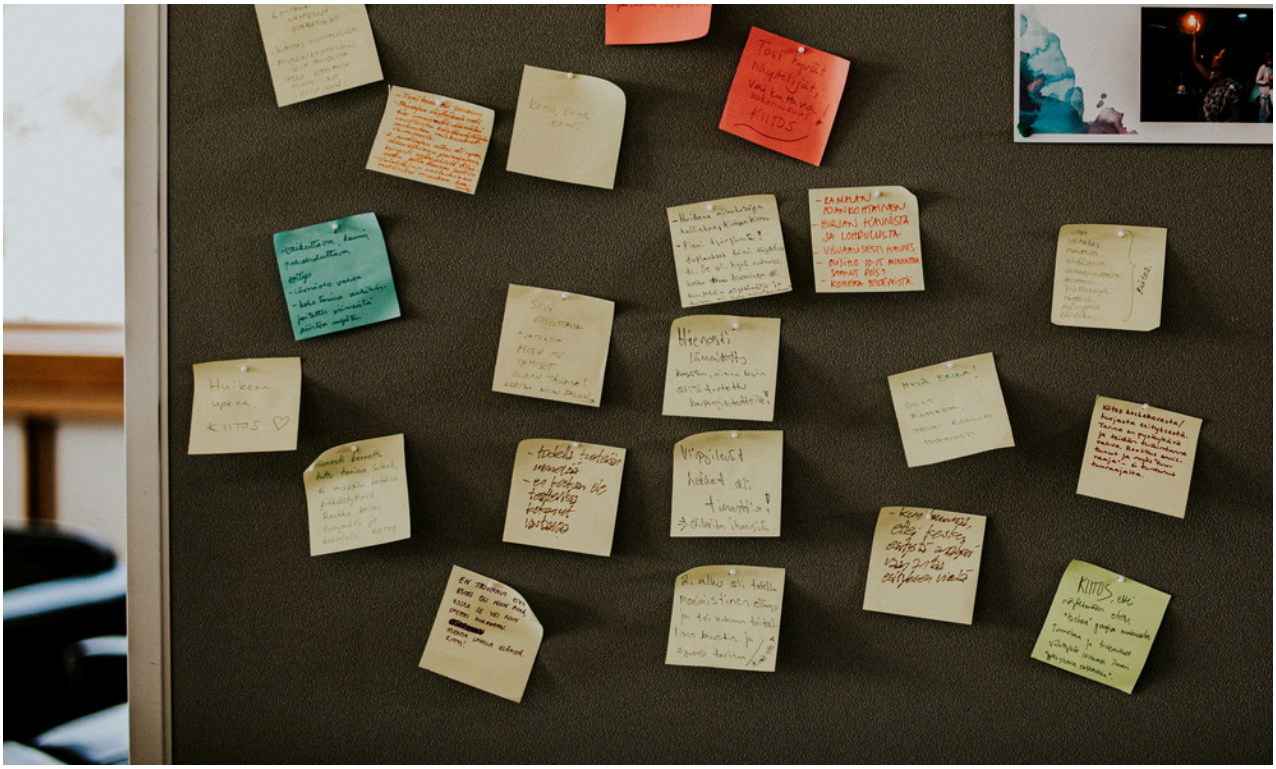
11. MUUTAMA ASIA, JOTKA KANNATTAA MUISTAA

Vaalivaikuttamisen tarkoituksena on kertoa päättäjille, miksi harrastajateatterit ovat tärkeitä ja mitä ne tarvitsevat toimintansa jatkamiseksi. Teatterinne ei tarvitse kannattaa mitään puoluetta tai ehdokasta. Tavoitteena on saada mahdollisimman moni ehdokas ymmärtämään harrastajateatterin merkitys.

Kun järjestätte tilaisuuksia tai olette yhteydessä ehdokkaisiin, kohdelkaa eri puolueiden edustajia tasapuolisesti. Sopikaa myös yhdessä, kuka hoitaa yhteydenotot ja puhuu teatterinne puolesta.

Sopikaa yhdessä:

- Ketkä edustavat teatteria ja vastaavat vaikuttamistyöstä?
- Mitä yhteisiä tavoitteita teatteri haluaa tuoda esiin?
- Miten harrastajat voivat osallistua?
- Miten ehdokkaita kohdellaan tasapuolisesti?
- Miten huolehditaan kuvien, henkilötietojen ja harrastajien kertomusten asianmukaisesta käytöstä?

Kuva: Eija Liukkonen

PIENIKIN TEKO VOI SAADA AIKAAN MUUTOKSEN

Jokainen harrastajateatteri on omanlaisensa mutta kaikkia yhdistää mahdollisuus tehdä teatteria yhdessä. Juuri se tekee harrastajateatterista merkityksellistä. Kun kerrotte oman teatterinne tarinan, teette näkyväksi myös koko suomalaisen harrastajateatterikentän merkitystä.

Jokainen tarvitsee yhteisön, johon kuulua!

Suomen Harrastajateatteriliitto

